

HØRINGSNOTAT

Resumé og kommentarer til hørings svar vedrørende lovforslag om afskaffelse af indtægtsregulering som følge af pensionistens egen arbejdsindtægt og mere rimelige pensionsberegninger m.v.

J.nr. 22/07911
23/03225
2023-2176

YS
LORO
LKRI
ALL

Indledning

Lovforslaget har i perioden fra den 27. februar 2023 til den 20. marts 2023 været i høring. Årsagen til den forkortede høringsperiode på tre uger er, at lovprocessen har været påvirket af valgudskrivelsen og regeringsdannelsen, samt at lovforslaget skal fremsættes i indeværende samling (2022-2023 2. samling), således at de nye regler kan have virkning fra den 1. januar 2024 samt have tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 2023.

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Ankestyrelsen, Arbejdsløsheds-kassen for Selvstændige (ASE), Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Arbejdsskadeforeningen (AVS), BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab, Bedre Psykiatri, Beskæftigelsesrådet, Business Danmark, Danmarks Frie Fagfor-ening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske A-kasser, Danske Patienter, Danske Seniorer, Dataetisk Råd, Datatilsynet, Deloitte, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH), Det Centrale Handicapråd, Erhvervsstyrelsen, Faglige Seniorer, Finansrådet, Finansektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, For-eningen af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), For-eningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Danske Revisorer, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring og Pension, Frie Funktionærer, Frivilligrådet, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes Brancheforening, Kristelig Fagforening (KRIFA), Kristelig Fagbevægelse, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatrirbrugere, Lægeforeningen, Nationalbanken, Pension Danmark, Psykiatrifonden, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sår-bare på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SAND, SIND, Sundhedskar-tellet, Udbetaling Danmark og Ældre Sagen.

Der er modtaget hørings svar fra følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Ankestyrelsen, Datatilsynet, Dataetisk Råd, Faglige Seniorer, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbarhed på Arbejdsmarkedet, Finanstilsynet, Ældre Sagen, Lederne, Udbetaling Danmark, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) og Forsikring & Pension (F&P).

Følgende havde ingen bemærkninger til lovforslagets indhold:

Finanstilsynet, Rigsrevisionen, Dataetisk Råd, Erhvervsstyrelsen.

I det følgende afsnit er en oversigt over hovedindholdet af de modtagne høringsvar samt Beskæftigelsesministeriets bemærkninger hertil. For en fuldstændig gennemgang af samtlige indsendte synspunkter henvises til vedlagte høringsvar.

Generelle bemærkninger

Rådet for Psykisk Sårbarhed på Arbejdsmarkedet, Lederne, F&P og Finanssektorens Arbejdsgiverforening bakker op om lovforslaget.

1. Bemærkninger til lovforslaget

1.1. Seniorer på arbejdsmarkedet

FH anerkender, at lovforslaget vil gøre det mere attraktivt for flere pensionister at arbejde ved siden af folkepensionen, når folkepensionens grundbeløb og pensions-tillæg skal udbetales helt uafhængigt af pensionistens egen arbejdsindtægt. Forslaget kan ifølge FH være med til at sikre, at flere seniorer fortsætter med at arbejde efter folkepensionsalderen, hvis de har et ønske om det, og de helbredsmæssige forudsætninger er i orden.

FH hæfter sig ved, at der er store forskelle på seniorers helbred og mulighed for at fortsætte på arbejdsmarkedet på den anden side af folkepensionsalderen. FH peger i den forbindelse på, at forhold som uddannelsesniveau og tidligere erhverv har afgørende betydning for erhvervsdeltagelsen i seniorårene, hvilket de understøtter med tal fra Forsikring og Pension. FH henviser til de forventede fordelingsmæssige konsekvenser af forslaget, som ifølge Finansministeriets vurdering ved indgåelse af aftalen vil hæve Gini-koefficienten med 0,03 pct. i 2030, samt adfærdsmæssige konsekvenser, der ifølge lovforslagets beregninger vil indebære en stigning i arbejdsudbuddet svarende til ca. 950 fuldtidspersoner i 2023 stigende til ca. 1.050 fuldtidspersoner i 2025. Som følge af disse vurderinger opfordrer FH til, at konsekvenserne af lovforslaget analyseres efter en passende periode, så de faktiske virkninger på arbejdsudbud bliver grundigt belyst. Virkningerne på arbejdsudbuddet forstås at blive opdelt på uddannelse- og ulighed, fx målt ved påvirkning af Gini-koefficienten.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig FH's opfordring om, at konsekvenserne af nærværende lovforslag skal analyseres efter en passende periode.

FH opfordrer endvidere regeringen til at understøtte gode rammevilkår for seniorer på arbejdsmarkedet og til at sikre en stærk forebyggende indsats på arbejdsmiljøområdet.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Et arbejdsmarked med ordnede forhold, herunder et fokus på, hvordan vi undgår nedslidning, sygdom og ulykker, er en høj prioritering for regeringen. Derfor har regeringen indkaldt alle Folketingets partier til forhandling om en ny arbejdsmiljøaftale.

Faglige Seniorer bemærker, at lovforslaget kun medfører, at folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg udbetales uafhængigt af pensionistens indtægt ved personligt arbejde. Når man inddrager de tillæg, der reguleres ved den personlige tillægsprocent og boligstøtteordningerne, så er der fortsat en høj sammensat beskatning ved at påtage sig arbejde. Faglige Seniorer anbefaler på den baggrund, at man udvider forslaget og forøger de faste fradrag og bundfradrag på de øvrige tillæg, hvilket ifølge Faglige Seniorer vil medføre, at beskæftigelsesfrekvensen vil stige og med øget arbejdsudbud.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Nærværende lovforslag skal gøre det mere attraktivt for de pensionister, der kan og vil, at blive og bidrage aktivt på arbejdsmarkedet. Det betyder også, at indtægt ved personligt arbejde over et vist niveau fortsat vil indgå i opgørelsen af indtægtsgrundlaget for den personlige tillægsprocent, der ligger til grund for udbetaling af den supplerende pensionsydelse (ældreacheken) samt tillægsydelser til folkepensionister såsom helbredstillæg, varmetillæg og mediechecken. Med lovforslaget oprettholdes således målretningen af den supplerende pensionsydelse og tillægsydelserne til de pensionister, der ikke har samme mulighed for at fortsætte på arbejdsmarkedet, og dermed har de laveste supplerende indtægter.

1.2. Indtægt ved personligt arbejde

Ældre Sagen anfører, at med afskaffelsen af modregningen af egen arbejdsindkomst bliver definitionen af indkomst ved personligt arbejde vigtig både ved forskudsopgørelse og årsopgørelse for at undgå modregning. Ældre Sagen peger på, at det imidlertid ikke altid er muligt at udskille de overførsler, der i pensionsmæssig sammenhæng er sidestillet med indkomst ved arbejde, fra andre indkomster, og at Ældre Sagen derfor ser frem til, at opdelingen af indkomst i forskudsopgørelsen i højere grad afspejler, at visse overførsler i pensionsmæssig sammenhæng er arbejdsindkomst.

Udbetaling Danmark bemærker, at det efter Udbetaling Danmarks opfattelse er meget relevant og nødvendigt at sikre, at der skabes større klarhed over, hvad begrebet ”indtægt ved personligt arbejde” dækker over, samt at skabe større overensstemmelse mellem dette begreb og de skattemæssige opgørelser, som Udbetaling Danmark skal lægge til grund ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget.

Ældre Sagen undrer sig over, at ledighedsydelse i modsætning til fx A-dagpenge, efterløn og fleksydelse ikke er en ydelse, der betragtes som arbejdsindkomst, selvom den erstatter en arbejdsindkomst, hvilket kan medføre modregning i en ægtefælles eller samlevers pension.

Ældre Sagen bemærker, at der er indkomster ud over løn og overskud af selvstændig virksomhed, der må betragtes som indkomst ved personligt arbejde, men som i

dag efter Ældre Sagens opfattelse behandles forkert i forhold til modregning i pensionen. Det gælder således indkomst ved hobbyvirksomhed, som ikke indberettes som løn eller overskud på årsopgørelsen. Den manglende indberetning af indkomst ved hobbyvirksomhed skyldes, at skattemyndighederne ikke anerkender skattemæssigt underskud ved denne type virksomhed. Det er dog ifølge Ældre Sagen imidlertid et resultat af personligt arbejde og falder inden for definitionen af personligt arbejde efter bekendtgørelsen om opgørelse af indkomst ved personligt arbejde, da det er indtægt fra egen virksomhed, i hvis drift den pågældende tager aktivt del, og indtægterne indgår i den personlige indkomst efter § 3, stk. 1, i personskatteloven. Ældre Sagen opfordrer på den baggrund til, at årsopgørelsen enten ændres, så hobbyvirksomhed kan behandles som arbejdsindkomst i Udbetaling Danmarks pensionssystem, eller at Udbetaling Danmark får pligt til at behandle hobbyvirksomhed som arbejdsindkomst, hvis pensionisten dokumenterer, at indkomsten hidrører fra hobbyvirksomhed, der ikke indgår i årsopgørelsen som løn eller indkomst fra selvstændig virksomhed.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Begrebet "indtægt ved personligt arbejde" er et pensionsretligt begreb, som er en del af det skatteretlige begreb personlig indkomst. Begrebet er ikke udtømmende defineret i hverken pensionslovgivningen eller i tilhørende bekendtgørelser, hvor det alene fremgår, at begrebet omfatter "lønindtægt eller indtægt, der midlertidigt træder i stedet herfor, samt indtægt fra egen virksomhed, i hvis drift den pågældende tager aktiv del." Det er således Udbetaling Danmarks og Ankestyrelsens praksis, der nærmere har fastsat, hvilke indkomster der indgår som "indtægt ved personligt arbejde" ved beregningen af folke-, førtids- og seniorpension.

For at gøre regelgrundlaget tydeligt for myndigheder og borgere, har Beskæftigelsesministeriet til hensigt at udstede en bekendtgørelse efter lovforslagets vedtagelse, hvor der vil blive taget stilling til hvilke indkomster der indgår i begrebet "indtægt ved personligt arbejde".

1.3. Negativ indkomst ved underskud i egen virksomhed

Ældre Sagen er enige i Beskæftigelsesministeriets vurdering af, at en ordning, der ophæver modregningen for positiv indkomst, men fortsat giver fradrag for negativ indkomst, ikke vil være rimelig, og udtrykker samtidig tilfredshed med, at ændringen først får virkning fra 2024, fordi der er tale om en stramning, der ikke bør have tilbagevirkende kraft.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig Ældre Sagens bemærkninger.

1.4. Opsat pension m.v.

Ældre Sagen anfører, at en utilsigtet konsekvens af den ændrede fortolkning af kalenderårsmodellen for pensionister med flere perioder i løbet af et år var, at hvis en folkepensionist opsatte sin pension og dermed ikke længere var folkepensionist, blev indkomst i perioden, hvor pensionen var opsat, modregnet i perioden med pension. Dette bliver med lovforslaget nu rettet, dels ved at indkomst ved personligt arbejde ikke modregnes i folkepensionen, dels ved at ændre modregningen i

førtidspension, hvis pensionen gøres hvilende, eller hvis førtidspensionisten efter overgang til folkepension opsætter folkepensionen.

Efter Ældre Sagens opfattelse bør dette element have tilbagevirkende kraft, set i lyset af at den daværende beskæftigelsesminister i et notat til Beskæftigelsesudvalget allerede i 2018 oplyste, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering var ved at udarbejde et lovforslag, så den utilsigtede virkning kunne undgås.

Ældre sagen anfører endvidere, at de – antageligt relativt få pensionister – der blev ramt af Ankestyrelsens ændrede fortolkning af kalenderårsmodellen, bør have mulighed for at anmode om en ændret beregning efter de nye regler. Det gælder fx de pensionister, som efter overgang til folkepension valgte at opsætte pensionen i en periode, hvor de havde mulighed for at påtage sig arbejde af større omfang. Disse pensionister opsatte pensionen i perioden med lønarbejde ud fra den forventning, at arbejdsindtægten i opsætningsperioden ville være uden betydning for pensionsberegningen for resten af året, altså uden for opsætnings-perioden, hvilket efterfølgende viste sig at være forkert. Ældre Sagen oplyser at være bekendt med et eksempel, hvor en pensionist fik et efterbetalingskrav på over 90.000 kr. i 2022 som følge af denne problematik.

Ældre Sagen foreslår derfor, at der i lovforslaget fastsættes en overgangsregel, således at der åbnes mulighed for, at sager af denne type, der er afgjort inden for fx de seneste tre år (pga. forældelsesreglerne) kan genoptages og beregnes på ny efter reglerne i lovforslaget. Som støtte herfor peger Ældre Sagen på, at det formentlig drejer sig om relativt få sager, men med store økonomiske konsekvenser for den enkelte, samt at hensigten med ændringen i lovforslaget er at rette op på reglerne om beregning af pension, så disse bringes i overensstemmelse med intentionen ved indførelsen af opsat pension.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Udbetaling Danmark har administreret i overensstemmelse med gældende regler og praksis på området.

Beskæftigelsesministeriet noterer sig Ældre Sagens forslag, det har været overvejet om ændringerne skulle tillægges tilbagevirkende kraft, således, at pensionister, der har været påvirket af de u hensigtsmæssige pensionsberegninger, kunne få genoptaget deres pensionsberegning, men bemærker, at det vil være forbundet med betydelige administrative omkostninger.

Udbetaling Danmark bemærker, at lovforslaget kan have betydning for den fremadrettede tilslutning til ordningen omkring opsat pension. Således vil Udbetaling Danmark forvente, at langt flere folkepensionister, som i dag er på opsat pension, vil vælge at overgå til folkepension, fordi deres indtægt ved personligt arbejde (arbejdsindkomst) ikke længere vil påvirke beregningen af grundbeløbet og pensions-tillægget. Samtidig vurderer Udbetaling Danmark det også for sandsynligt, at langt færre folkepensionister fremover vil gå på opsat pension.

Udbetaling Danmark finder det derfor hensigtsmæssigt, såfremt det overvejes at evaluere lovændringens effekt på reglerne om opsat pension efter et passende tidsrum. Det skyldes også, at reglerne om opsat pension giver mulighed for valg af mange ordninger og dermed er relativt komplekse. Hvis ordningen ikke anvendes, kan det derfor overvejes, om reglerne kan forenkles.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig Udbetaling Danmarks forslag.

1.5. Ændring af samlivsstatus

Faglige Seniorer er tilfreds med, at der nu tages initiativ til at sikre mere rimelige pensionsberegninger for de pensionister, hvor der sker ændringer i løbet af året. Det medfører, at reglerne bliver præciseret både hvad angår omregning og efterregulering.

Ældre Sagen bemærker, at der med lovændringen løses et problem for pensionister, der ændrer samlivsstatus, så ændringer i en tidligere ægtefælle/samlevers indkomstforhold i perioden efter samlivets ophør ikke får betydning for pensionsberegningen, og som opstod som følge af Ankestyrelsens ændrede fortolkning af reglerne for opgørelse af indkomsten for pensionister med flere beregningsperioder.

Også her er Ældre Sagen bekendt med eksempler på sager, hvor en pensionist efter samlivsophævelse i løbet af året har fået større efterbetalingskrav som følge af den tidligere samlevers væsentligt forøgede arbejdsindtægt *efter* samlivsophævelsen.

Efter Ældre Sagens opfattelse bør der også her – ud fra de samme hensyn som anført ovenfor, jf. afsnit 1.4 – fastsættes nogle overgangsregler, som åbner mulighed for, at sager afgjort efter gældende regler inden for fx de seneste tre år kan genoptages og beregnes på ny efter reglerne i lovforslaget.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Udbetaling Danmark har administreret i overensstemmelse med gældende regler og praksis på området.

Beskæftigelsesministeriet noterer sig Ældre Sagens forslag, det har været overvejet om ændringerne skulle tillægges tilbagevirkende kraft, således, at pensionister, der har været påvirket af de u hensigtsmæssige pensionsberegninger, kunne få genoptaget deres pensionsberegning, men bemærker, at det vil være forbundet med betydelige administrative omkostninger.

Udbetaling Danmark anfører, at det fremgår af lovforslaget, at det vurderes, at der er behov for at ændre på reglerne, således, at der alene skal ske omregning af grundbeløbet ved en samlevers/ægtefælles dødsfald, når det har betydning for pensionen, selvom ændringen i praksis ikke får betydning for folkepensionen, fordi grundbeløbet som følge af de øvrige ændringer ikke længere vil være indkomstafhængigt, hvorfor ændringen derfor kun får betydning i forhold til førtidspensionister på gammel ordning.

Det bemærkes i den forbindelse også, at det fremgår, at forslaget er en afledt konsekvens af Ankestyrelsens praksis efter § 39, stk. 2, nr. 2, i lov om social pension, hvorefter folkepensionens grundbeløb ikke skal omregnes, når der sker en ændring af de personlige forhold, idet grundbeløbet efter gældende ret alene afhænger af pensionistens egen indtægt ved personligt arbejde. Ændringen foreslås, idet de samme hensyn efter Beskæftigelsesministeriets opfattelse også skal gøre sig gældende i forhold til omregning af pension ved en ægtefælles eller samlevers død samt ved beregning af pension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Udbetaling Danmark bemærker i den forbindelse, at det efter Udbetaling Danmarks opfattelse omvendt kan være relevant netop i forbindelse med en samlevers/ægtefælles dødsfald fortsat at fastholde, at der skal ske omregning af grundbeløbet, idet der i forbindelse med en pensionist-ægtefælles/-samlevers dødsfald udbetales efterlevelsespension i en periode på 3 måneder. Efterlevelsespension udbetales som udgangspunkt med ægtefællernes/samlevernes sammenlagte pension med det beløb, der blev udbetalt umiddelbart før dødsfaldet. Den efterlevendes egen pension beregnes i 3-månedersperioden, således fortsat efter reglerne for gifte/samlevende pensionister.

Udbetaling Danmark bemærker, at efterlevelsespensionen med den foreslåede ændring ikke længere vil bestå af de sammenlagte pensioner med det beløb, som blev udbetalt umiddelbart før dødsfaldet, fordi den efterlevendes grundbeløb nu kan omregnes på grund af indtægtsændringer i perioden med efterlevelsespension. Dette er en nødvendig konsekvens af at ændre på gældende praksis og regler. Samtidig medfører ændringen også, at førtidspensionister på gammel ordning, som var gift med deres samlever, vil opleve at få en ny opgørelsesperiode, mens det modsatte vil være tilfældet for en førtidspensionist, som alene var samlevende med den afdøde. Det skyldes som anført, at der netop sker en ændring i beregningen for den ene, men ikke for den anden.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet henviser til lovforslagets afsnit 2.2.2.1, hvoraf det bl.a. fremgår, at foreslåede ændring bl.a. vil indebære, at for førtidspensionister på gammel ordning (tilkendt efter reglerne gældende før den 1. januar 2003) vil pensionen kun skulle omregnes, hvis en ændring i de personlige forhold eller dødsfaldet har betydning for beregningen af pensionen. Idet enlige og samlevende førtidspensionister (gammel ordning) har et højere fradragsbeløb end gifte, vil det således være nødvendigt at omregne grundbeløbet, hvis førtidspensionisten ændrer civilstatus f.eks. fra samlevende til gift, eller hvis førtidspensionistens ægtefælle dør, hvorved førtidspensionen skal beregnes som enlig. Er det derimod førtidspensionistens samlever, der afgår ved døden, vil dette ikke have indflydelse på førtidspensionistens fradragsbeløb, hvorfor der ikke er behov for at omregne grundbeløbet.

1.6. Indkomstregisteret

Ældre Sagen bemærker, at kalenderårsmodellen betyder, at det har betydning, hvornår feriepenge er indberettet til indkomstregistret, og at feriepenge for perioden før overgangen til pension, der først indberettes til indkomstregistret efter overgangen til pension, modregnes i den sociale pension. Hidtil har pensionisten været henvist til at rette henvendelse til den tidligere arbejdsgiver eller skattemyndighederne for at få registreringen i indkomstregistret ændret, hvilket der ændres på med

lovændringen, hvorefter Udbetaling Danmark kan ændre opgørelsen af indtægtsgrundlaget, uden at indkomstregistret er ændret, når der er tale om en ændring inden for kalenderåret, hvis pensionisten kan sandsynliggøre, at indkomsten ikke er korrekt periodiseret i indkomstregistret.

Ældre Sagen bemærker, at hermed opfyldes et løfte fra en tidligere beskæftigelsesminister om, at sagsgangen ikke skal være så vanskelig for pensionisterne, og at der snarest muligt fremsættes et lovforslag, hvori reglerne ændres og præciseres.

Ankestyrelsen anfører, at bør det uddybes i bemærkningerne til lovforslaget, hvilke fejl i indkomstregisteret, der kan være tale om.

Udbetaling Danmark bemærker, at Udbetaling Danmark finder det uhensigtsmæssigt, at vurderingen af skattemæssige forhold overlades til en anden myndighed end skattemyndighederne. Skattemyndighedernes register anvendes af mange myndigheder, hvorfor fejlregistreringer bør korrigeres her og ikke hos de enkelte myndigheder.

Udbetaling Danmark bemærker i forhold til den konkrete ændring, at det er forudsat ved estimaterne for implementering af denne ændring, at den alene finder anvendelse i de tilfælde, hvor der er tale om egentlige fejlregistreringer. Det er således lagt til grund, at det fortsat altid er beskatningstidspunktet, som er afgørende for, om en indkomst skal indgå i indkomstgrundlaget eller ej. Det er således kun i de tilfælde, hvor der fx er registreret et beskatningstidspunkt, som ikke stemmer overens med det faktiske beskatningstidspunkt, at registreringerne i indkomstregisteret skal kunne fraviges.

Udbetaling Danmark vil derfor gerne have præciseret, at de specielle bemærkninger til lov nr. 659 af 8. juni 2017 fortsat finder anvendelse.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig Ældre Sagens tilfredshed med lovændringen.

For så vidt angår Ankestyrelsens bemærkning henviser Beskæftigelsesministeriet til det eksempel, der fremgår i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.2.2.6.

I forhold til høringssvaret for Udbetaling Danmark skal Beskæftigelsesministeriet bemærke, at det er pensionisten selv, der efter gældende regler overlades en stor del af ansvaret for at følge op på fejlregistreringer i indkomstregistret. Ændringen har til hensigt at overlade en del af dette ansvar til Udbetaling Danmark, der efter forslaget vil skulle undersøge sagen, såfremt pensionisten kan sandsynliggøre, at en indkomst er fejlregistreret.

Beskæftigelsesministeriet bemærker endvidere, at udformningen af bestemmelsen er ændret siden lovforslaget var i ekstern høring, der henvises til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.2.2.6. samt de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 7 og § 2, nr. 2.

1.7. Efterregulering

Ankestyrelsen anfører, at det bør fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, hvordan pensionen ved efterreguleringen skal beregnes fra den 1. januar, hvor pensionen beregnes på grundlag af indkomsten i hele kalenderåret. Det fremgår således ikke, hvad der fx skal ske med fradragene, når en del af årets indkomst ikke skal medtages ved beregningen. Det samme gør sig gældende med oven for nævnte forslag om, at indkomsten efter, at pensionen er opsat eller gjort hvilende, ikke skal indgå i beregningen af pensionen.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at fradragsbeløbet ved grundbeløbet til folkepensionister efter § 49, stk. 1, nr. 2, i lov om social pension, vil blive ophævet med lovforslaget. Lovforslaget har ikke til hensigt at ændre yderligere på fradragsbeløbene i § 49, i lov om social pension.

Ankestyrelsen bemærker, at det først vil være relevant at bortse fra indkomsterne efter, at pensionisten er gået på opsat pension, eller pensionen er gjort hvilende, ved efterreguleringen.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at det med ændringen vil være muligt for pensionisten at rette henvendelse til Udbetaling Danmark og oplyse om, at vedkommende på et senere tidspunkt i indeværende kalenderår har til hensigt at overgå til opsat eller hvilende pension og forventeligt vil have en bestemt indtægt, disse oplysninger kan Udbetaling Danmark lægge uprøvet til grund ved den løbende pensionsberegning. Der henvises endvidere til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.2.2.3.

Udbetaling Danmark bemærker, at det fremgår af den nugældende bestemmelse i pensionslovens § 39 b, stk. 3, at en afgørelse om efterregulering kan genoptages, hvis en genoptagelse af årsopgørelsen medfører en ændring af pensionistens eller dennes ægtefælles eller samleveres årsindkomst på mindst 25.000 kr., og at Udbetaling Danmark finder det hensigtsmæssigt, såfremt det i bemærkningerne præciseres, hvordan denne bestemmelse skal fortolkes i lyset af, at der pr. 1. januar 2023 skal ses bort fra en samlevers/ægtefælles indtægt ved personligt arbejde.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet er enig i Udbetaling Danmarks bemærkning og har præciseret dette i lovforslaget.

Faglige Seniorer opfordrer til, at man forsøger at finde en løsning på, at der ikke forefindes det nødvendige grundlag for at kunne efterregulere pensionen, hvis pensionisten er afgået ved døden i løbet af kalenderåret. Det burde være muligt at foretage en opgørelse ved ansøgning, så det kan konstateres, om der er udbetalt for lidt i pensionstillæg.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Efter gældende regler foretages der ikke en årlig efterregulering af pensionen på baggrund af årsopgørelsen, hvis en person afgår ved døden. Det skyldes, at der

ikke dannes en årsopgørelse for afdøde, der kan foretages efterregulering på baggrund af. Derudover ligger det i forlængelse af det grundlæggende princip, at retten til sociale pensioner bortfalder ved en ydelsesmodtagers død, da der ikke er et forsørgelsesbehov. En efterregulering efter dødsfald vil skulle gennemføres på en anden måde end ved brug af årsopgørelsen og vil derfor være omkostningsfuld. Derudover vil efterreguleringen ikke længere have karakter af en målretning af et forsørgelsesbehov, idet en tilbagebetaling alene vil komme et evt. dødsbo til gode. Det ligger uden for aftalen at ændre de gældende regler herom.

Udbetaling Danmark bemærker, at der for 2023 vil blive foretaget en særlig regulering af grundbeløbet i forbindelse med efterreguleringen, selvom det samtidig fremgår af lovforslaget, at grundbeløbet ikke længere er indkomstafhængigt (med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2023) og dermed ikke længere skal efterreguleres. Reguleringen vil således ske med hjemmel i lovforslaget.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet er enig i Udbetaling Danmarks bemærkning om, at reguleringen vil ske med hjemmel i nærværende lovforslag.

Udbetaling Danmark bemærker, at ændringen medfører, at der ved efterreguleringen af en periode med samliv, hvor der senere i kalenderåret er sket en samlivsophævelse, skal ses bort fra den tidligere samlevers/ægtefælles personlige indkomst, som fremgår af indkomstregisteret, i perioden efter samlivsophævelsen. Det betyder således, at det ved efterregulering af perioden med samliv (hvis denne starter den 1. januar) fortsat vil være hele årets kapital- og aktieindkomst for samleveren, som vil indgå i opgørelsen af indtægtsgrundlaget. Tilsvarende vil gælde for så vidt angår personlig indkomst, som ikke fremgår af indkomstregisteret. Udbetaling Danmark finder, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis det tydeliggøres i lovbetænkningerne.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet kan henvise til lovforslagets specielle bemærkninger til § 1, nr. 40, hvor dette fremgår.

1.8. Kodificering af gældende praksis

Ældre Sagen er tilfreds med forslaget i den forstand, at den aktuelle praksis nu bliver lovliggjort, men er uenige i, at der er tale om en "kodificering af gældende praksis". Ældre Sagen peger i den forbindelse på, at det fremgår af lovbetænkningerne, at efter *en tidligere praksis* blev der givet fradrag for den sociale pension ved indkomstopgørelsen, og at det, idet loven først ændres nu, er Ældre Sagens opfattelse, at den praksis, der har været anvendt i et par år, ikke har lovliggjort.

Den efter Ældre Sagens opfattelse ulovlige praksisændring har betydet, at indkomsten for et pensionistpar ikke blev opgjort samlet, hvilket fx har betydet, at en pensionist, der indbetaler mere på sin private pension, end der kan rummes i pensionistens egen personlige indkomst udover folkepensionen, ikke fik overført det resterende beløb til fradrag i ægtefællens indkomst, selvom det klart fremgår af den gældende formulering af loven, at indtægtsgrundlaget for pensionstillægget opgøres "på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælle eller samlevers *samlede*

indtægt”, og selvom pensionistens personlige indkomst inklusive den social pension, der i henhold til skattelovgivningen er personlig indkomst, oversteg indbetalingen til privat pension.

Med lovforslaget skabes der nu lovhjemmel til den praksis, som Udbetaling Danmark har anvendt. Ældre Sagen er imidlertid i tvivl om, hvorvidt ændringen er hensigtsmæssig.

Ældre Sagen peger i den forbindelse på, at hvis et pensionistpar, hvor den ene har en stor privat pension, og den anden har en lille privat pension, ønsker at sikre ægtefællen med den mindste pension ved, at denne indbetaler til sin egen pension med fradrag i den skattepligtige pension, straffes parret med den nu lovliggjorte praksis, fordi der sker modregning af den ene ægtefælles høje pension ved opgørelse af pensionstillægget for begge ægtefæller, mens der ikke bliver givet et tilsvarende fradrag for den anden ægtefælles indbetaling til pension. Hermed kan lovændringen modarbejde et ønske om en mere lige fordeling af pensionsindkomsten, fx for at sikre en efterlevende ægtefælle.

Efter Ældre Sagens opfattelse bør Folketinget tage stilling til denne ændring som en ændring af princippet for opgørelsen af grundlaget for pensionsberegningen for par, ikke blot som en *”kodificering af gældende praksis”*.

Ældre Sagen går ud fra, at kapitalindkomst og aktieindkomst som hidtil opgøres samlet for et par, således at negativ indkomst for den ene pensionist modregnes i den andens positive indkomst.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Efter gældende praksis fortolkes bestemmelsen om, at der skal ske fradrag af den sociale pension m.v. når indkomstgrundlaget opgøres, således at der helt bortses fra disse indtægter ved opgørelsen af indkomstgrundlaget. Beskæftigelsesministeriet har fundet det hensigtsmæssigt at præcisere reglerne om fradrag for social pension m.v. i forbindelse med opgørelsen af pensionistens indkomstgrundlag, så det tydeligt fremgår af lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at der ses bort fra skattepligtig social pension m.v.

Som Ældre Sagen bemærker, var en tidligere praksis, at den sociale pension blev fradraget i pensionsberegningen, således at indkomstgrundlaget inklusive social pension m.v. først blev opgjort, for dernæst at foretage fradrag for samme pensioner og indkomster i opgørelsen af indkomstgrundlaget. Denne administration var kompliceret at forklare for borgerne og uforenelig med Ankestyrelsens praksisændring fra 2018.

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at det har været intentionen at få præciseret lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., efter Ankestyrelsens praksis. I forbindelse med implementering af Ankestyrelsens praksisændringer fsva. omregning af pension, har det været nødvendigt at gennemføre nogle andre afledte ændringer i praksis, herunder at der ses bort fra social pension, frem for at den fradrages. Den ændrede praksis

er, ligesom praksisændringerne som følge af Ankestyrelsens afgørelse, sket med tilbagevirkende kraft, dog således at der ikke blev dannet et tilbagebetalingskrav mod pensionisterne, hvis kravet alene var opstået på grund af, at der ved den løbende beregning og udbetaling af pensionen har været anvendt en anden praksis.

1.9. Økonomiske konsekvenser

Udbetaling anfører, at lovforslaget vil have administrative økonomiske konsekvenser for Udbetaling Danmark. De samlede implementeringsomkostninger forventes i perioden 2022-2024 at beløbe sig til 74,1-95,5 mio. kr., fordelt på 1,2 mio. kr. i 2022, 55,9-72,2 mio. kr. i 2023 og 16,9-22,0 mio.kr. i 2024.

De samlede driftsomkostninger har beløbet sig til 0,8 mio. kr. i 2022 og forventes at beløbe sig til 2,9-3,8 mio. kr. i 2023, 7,2-9,4 mio. kr. i 2024, 2,5-3,2 mio. kr. i 2025 og 1,9-2,5 mio. kr. i 2026.

Driftsomkostningerne i 2025 og 2026 dækker over hhv. øgede omkostninger til IT-drift og forretningsunderstøttelse, mens det skønnes, at der vil være færre omkostninger forbundet med kundeservice.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet har indarbejdet Udbetaling Danmarks opdaterede administrative økonomiske konsekvenser i lovforslaget.

2. Øvrige emner

2.1 Databeskyttelsesforordning m.v.

Datatilsynet forudsætter generelt, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven vil blive iagttaget i forbindelse med eventuel behandling af personoplysninger foranlediget af forslaget, herunder reglerne i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, om at behandlingen af oplysninger skal være relevante, tilstrækkelige og begrænset til hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Datatilsynet bemærker, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering ikke har besvaret tilsynets anmodning af 7. marts 2023 om oplysning om, hvilke dele af lovforslaget, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet, jf. § 28 i databeskyttelsesloven.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig Datatilsynets bemærkninger og vurderer, at lovforslaget ikke indeholder elementer, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet.

F&P anfører, at det afgørende, at datasamkøringsordningen i Udbetaling Danmark tilpasses så folkepensionens grundbeløb og tillæg ikke længere indgår i ordningen. F&P ser frem til arbejdet med at løse modregningsproblematikkerne for så vidt angår aldersopsparingen, og imødeser en løsning, hvor alle ydelser medtages, så Udbetaling Danmark-registret gøres overflødig.

*Beskæftigelsesministeriets bemærkning:
Beskæftigelsesministeriet har noteret sig F&P's bemærkning.*

2.2. Skattemæssige konsekvenser

Ældre Sagen savner en belysning af de skattemæssige konsekvenser af, at en stor del af folkepensionen for nogle pensionister udbetales i 2024 sammen med folkepensionen for 2024, og en belysning af virkningen på modregning i evt. boligydelse af den ekstra pensionsudbetaling i 2024.

*Beskæftigelsesministeriets bemærkning:
Beskæftigelsesministeriet bemærker, at den mulige ekstra pensionsudbetaling, der følger af at de ændrede regler får tilbagevirkende kraft til den 1. januar 2023, vil indgå i pensionistens skattemæssige beregning i det år, de udbetales, dvs. som udgangspunkt i 2024. Det skyldes at udbetalingen beskattes i 2024, og skal derfor ikke tilbageføres til 2023.*

Beskæftigelsesministeriet bemærker endvidere, at den mulige ekstra pensionsudbetaling, der følger af at de ændrede regler for tilbagevirkende kraft, vil kunne påvirke evt. boligydelsesberegning i den måned beløbet udbetales.

2.3. Boligstøtte

Udbetaling Danmark anfører, at den foreslåede nye formulering af bestemmelsen i boligstøttelovens § 47, stk. 4, 1. pkt. ikke er tilstrækkelig præcis. Den tvivl, der har været om fortolkningen af bestemmelsen i § 47, stk. 4, er udsprunget af, at der i § 47, stk. 4, 1. pkt., henvises til både stk. 1 og stk. 3 som anvendelsesområde for 250 kroners reglen. I 2. pkt. om tilgodehavender henvises der alene til stk. 1. Tvivlen forstørres af, at reglen er placeret uden for efterreguleringsbestemmelsen i § 46 b.

Efter Udbetaling Danmarks opfattelse vil det nærliggende at fortolke § 47, stk. 4, sådan, at 250 kroners grænsen for så vidt angår tilbagebetalingskrav efter bestemmelsens 1. pkt. har et bredere anvendelsesområde end blot efterreguleringskrav – i modsætning til tilgodehavender efter 2. pkt.

*Beskæftigelsesministeriets bemærkning:
Beskæftigelsesministeriet vurderer, at de foreslåede lovtekniske ændringer vil kunne medføre en række andre uklarheder i boligstøtteloven, og ændrer ikke i lovforslaget som foreslået af Udbetaling Danmark i lovforslaget.*

2.4. Børnetilskudsloven

Udbetaling Danmark bemærker, at det anføres i lovforslaget, at forslaget udelukkende har til hensigt at ændre i opgørelsen af indtægtsgrundlaget for pensionstillægget, og at der ikke er tiltænkt ændringer i forhold til børnetilskudslovens § 4, stk. 7. Det er således forsat indtægtsgrundlaget til brug for beregningen af pensionstillægget efter § 29 i lov om social pension, som skal anvendes ved vurderingen af, om børnetilskuddet skal nedsættes efter bestemmelsen.

Udbetaling Danmark skal hertil bemærke, at nedsættelsen efter børnetilskudslovens § 4, stk. 6, sker med 3 pct. af indtægtsgrundlaget opgjort efter § 29 i lov om social

pension, når dette overstiger det beløb, hvormed pensionstillægget bortfalder. Lovforslaget vil således medføre, at flere borgere ikke bliver nedsat i deres børnetilskud i og med, at visse indtægter holdes ude af opgørelsen af indtægtsgrundlaget for pensionstillægget.

Beskæftigelsesministeriets bemærkning:

Beskæftigelsesministeriet er bevidste om, at dette er en positiv afledt effekt af nærværende lovforslag.